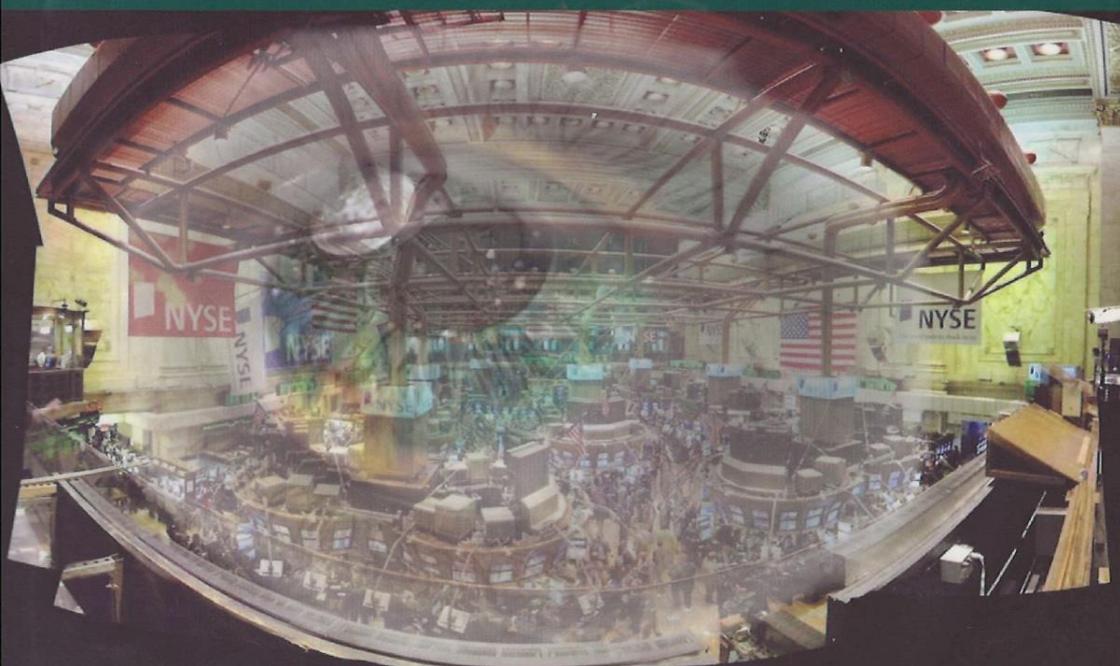

А. І. Берлач

БІРЖОВЕ ПРАВО УКРАЇНИ

КИЇВ 2008

УДК 347.731.1(477)(075.8)
ББК 67.9(4Укр)404я73
Б49

*Гриф надано Міністерством освіти і науки України
(Лист № 14/18.2-675 від 17.03.2006 р.)*

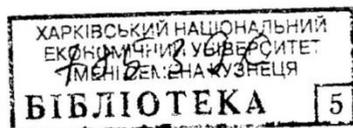
Рецензенти: *Т. П. Остапишин*, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри банківської справи Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана
А. М. Стовбчатий, канд. екон. наук, доцент, професор кафедри фінансів та кредиту Київського економічного інституту менеджменту

Берlach А. І.

**Б49 Біржове право України: Навч. посіб. — К.: Університет «Україна», 2007. — 316 с.
ISBN 978-966-388-211-6.**

У навчальному посібнику вперше у вітчизняній юридичній літературі розглядається біржове право як окрема предметна галузь права. Подано характеристику таких складових галузі права, як предмет, метод, система та джерела права. Детально охарактеризовано норми біржового права та біржові правовідносини. Акцентовано увагу на правовому статусі, актуальних питаннях створення і функціонування біржових інститутів. Значну увагу приділено правилам ведення біржових торгів, укладенню біржових угод, біржовій грі та механізму ціноутворення.

Посібник орієнтований на викладачів, аспірантів, студентів юридичних та економічних навчальних закладів, а також спеціалістів у галузі біржової діяльності.

УДК 347.731.1(477)(075.8)
ББК 67.9(4Укр)404я73

ISBN 978-966-388-211-6

© Берlach А. І., 2008
© Університет «Україна», 2008

ЗМІСТ

Вступ	5
-------------	---

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Глава 1. ПОНЯТТЯ, ПРЕДМЕТ, МЕТОД, СИСТЕМА ТА ДЖЕРЕЛА БІРЖОВОГО ПРАВА І ЙОГО МІСЦЕ В СИСТЕМІ ПРАВА УКРАЇНИ	7
§ 1. Поняття та зміст біржового права	7
§ 2. Предмет і метод біржового права	10
§ 3. Біржові правовідносини, їхні ознаки та види	13
§ 4. Система та джерела біржового права	16
§ 5. Місце біржового права в системі права України	22
Питання для самоконтролю	25
Глава 2. РЕГУЛЮВАННЯ БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	26
§ 1. Поняття, зміст і принципи регулювання біржової діяльності	26
§ 2. Державне регулювання і саморегулювання біржової діяльності	30
§ 3. Органи державного регулювання біржової діяльності	40
§ 4. Особливості регулювання біржової діяльності за кордоном	55
Питання для самоконтролю	60
Глава 3. ОРГАНІЗАЦІЯ БІРЖОВИХ ІНСТИТУТІВ	61
§ 1. Еволюція біржових інститутів	61
§ 2. Створення бірж	72
§ 3. Функції бірж	81
§ 4. Видова характеристика бірж	87
§ 5. Організація біржового управління	100
Питання для самоконтролю	109
Глава 4. УЧАСНИКИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ БІРЖОВИХ ТОРГІВ	109
§ 1. Учасники біржових торгів	109
§ 2. Біржовий товар	114
§ 3. Організація біржових торгів	118
§ 4. Порядок зняття товарів з біржових торгів	124
§ 5. Біржова мова жестів та жаргон брокера	127
Питання для самоконтролю	133
Глава 5. БІРЖОВІ УГОДИ	134
§ 1. Поняття й ознаки біржових угод	134
§ 2. Види біржових угод	138

§ 3. Аукціонні торги	144
§ 4. Порядок укладання біржових угод	148
§ 5. Реєстрація та оформлення біржових угод	159
§ 6. Розірвання угод	160
§ 7. Забезпечення виконання біржових угод	163
Питання для самоконтролю	169

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

Глава 6. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ

ТОВАРНИХ БІРЖ

§ 1. Товарна біржа в системі ринкової економіки	170
§ 2. Правовий статус та функції товарної біржі	174
§ 3. Види біржових угод	181
§ 4. Характеристика біржових товарів	190
§ 5. Механізм торгівлі на вітчизняних товарних біржах	196
§ 6. Забезпечення виконання біржових зобов'язань	202
Питання для самоконтролю	206

Глава 7. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ

ФОНДОВИХ БІРЖ

§ 1. Фондовий ринок і фондова біржа	206
§ 2. Учасники фондового ринку	214
§ 3. Класифікаційна характеристика цінних паперів	227
§ 4. Процедура лістингу	242
§ 5. Котирування цінних паперів	248
§ 6. Види біржових угод	250
§ 7. Механізм укладання біржових угод	253
Питання для самоконтролю	256

Глава 8. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ

ВАЛЮТНИХ БІРЖ

§ 1. Поняття валюти та валютних цінностей	257
§ 2. Суб'єкти валютного ринку	259
§ 3. Види біржових угод	266
§ 4. Механізм біржової торгівлі валютою	268
§ 5. Поняття та методи валютного регулювання	275
Питання для самоконтролю	280

Глава 9. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ

БІРЖ ПРАЦІ

§ 1. Ринок праці: поняття, зміст і функції	280
§ 2. Суб'єкти ринку праці та їхні функції	288
Питання для самоконтролю	297

Додатки	298
---------------	-----

Список використаної літератури	312
--------------------------------------	-----